

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések **Bittermann**
Nándor könyv- és könyvmdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára **10 kr.**

Megjelen minden **kedden és pénteken.**

Egyes szám ára **10 kr.**

Zászlóbontás.

asárnap d. e. 11 órakor Lalos-
 sevíts Jakab helybeli nagy-
 birtokos lakásán politikai jel-
 legű értekezlet volt, melyen
 a legjobbmódú szerb polgárok
 közül több, mint 150-en vol-
 tak jelen. A házigazda üdvö-
 zölvén az egybegyűlteket, előadta, hogy a közelgő
 országgyűlési képviselőválasztásra immár elő kell
 készülni egységes megállapodások által. Részéről
 tájékoztatást jelez, hogy a helybeli szerbek eddig
 mindig nemzetiségi programmu jelöltet támogattak;
 a legutóbbi választásnál pedig, más jelölt hiányá-
 ban, a mérsékelt ellenzék kandidátusához álltak.
 Szóval Zomborból "lig mindenkor ellenzéki kö-
 vet képviselte a szerbeket. Hogy ezen pártállás
 folytán hova jutottunk, mily rendben vannak egy-
 a különleges szerb érdekű kérdések, mint általá-
 ban Zombor városának speciális anyagi érdekei:
 azt mindnyájan tudjuk és érezzük, még pedig úgy
 érezzük, hogy ha városunkat és népiünket a kor-
 mány előtt az elvek rokonságánál fogva befolyá-
 sosabb egyén képviselte volna, bizonyára számos
 előnyt kivihattunk, számos hátránytól pedig meg-
 menekültünk volna.

Ezen mostoha helyzetet egyedül a várme-
 gyének és városunknak páratlanul méltányos fő-
 ispánja mérsékelt javunkra, midőn a törvényben
 részére biztosított jogot és a többségen lévők re-
 vándsát félre téve, úgy a municipális választások al-
 kalmával, mint más, bennünket, szerbeket, ki-
 válóan érdeklő kérdésben, mindenkor oly böles
 tapintattal és részrehajlatlan igazságszeretettel in-
 tézte az ügyeket, hogy hálátlanság volna fölünk,
 ha vele szemben lekötöztetnek nem vallanók
 magunkat és nem iparkodnánk az ő elveinek tá-
 mogatása által továbbra is biztosítani részünkre
 az ő hatalmas pártfogását.

Ezek után fölolvastattott egy szerb szövegű
 fölhívást, melyben városunk anyagi érdekeit s a la-
 kosságának múltbeli politikai magatartását vázolván,
 fölhívja a jelenlevőket, hogy amennyiben sorsunk-
 nak a jövőben való javítására befolyást akarnak,
 és városunk sikeresebb boldogulását az eddigről
 különböző politikai uton is hajlandók megkísér-
 leni: írják alá ezen fölolvastott és több hozzászólás
 által megvilágított felhívást, mely szerint a legkö-
 zelebbi képviselőválasztás alkalmával a kormány-
 pártot és annak jelöltjét kívánják támogatni.

E szavakat ablakrengető zsvíviók követték, me-
 lyeket eleinte imitt-amott egy-egy „zsvívió Koczkár“
 szakított meg, később pedig az egész nagy gyű-
 lekezt ezen egyhangú életetésben olvadt össze.

Ezután a jelenlevők mindegyike aláírta ama
 fölhívást és az értekezlet a legnagyobb rendben
 szétoszlott.

Ez volt városunkban, sőt a megyében is az
 első politikai zászlóbontás. Sikerén nemcsak az élte-
 tettnék közbeesülésben álló személye és szabadélvü-
 párti nézetei miatt, hanem — és különösen — azért
 örülünk, mert éppen a szerbek voltak azok, akik a
 mostani kormányznak és elveinek ily tömegesen
 bizalmat szavaztak. Akik a szerbeket csak a napi
 sajtóból ismerték, renitens és különleges aspirá-
 ciókkal telt népfajnak tartották őket a kevésbé
 avatott, vagy tendenciózus híresztelések után. Ezek
 ha még ezel nem lesznek is végképpen megcá-
 folva, legalább látni és tudni fogják ezen tény-
 ből, hogy a szerbeknek egy nagy része immár
 szakított azokkal az álprófétákkal, akik az ő
 ügyeiket a partikuláriszmus süppedékes útvesztő-
 jébe bonyolították. Együttal a zombori szerb in-
 telligencia és módosabb közpolgárság példája
 irányt fog mutatni azon hitsorsosoknak is a vi-
 déken, akik a multak meddő küzdelmeit már
 szintén megunták, de még magukat politikai állás-
 foglalásra el nem határozták.

Valóban örvendetes lenne, ha így a szerbek
 a politikai izoláltság kínai falát ledöntve, úgy az
 országos boldogulás, mint a saját speciális érde-
 keiknek megoldását, most már nem a kormány-
 nyal ellentétben, hanem vármegyeszerte vele kar-
 oltva próbálnák megvalósítani.

Katkov és a Putsch Bulgáriában.

A császári orosz revolúció Bulgáriában meg-
 bukott s a rubelekkel megvett katonai lázadók a
 független bulgár kormány; a *regensség*, által leve-
 rettek s főbb tisztjeik föbe is lövettek, hogy t. i.
 Európa szemelattára megmutassák a bulgár haza-
 fiak, miszerint a türelemnek is van határa! A
 Battenbergi Sándor fejedelem elleni összeesküvés-
 ben részes lázadók, ha ki is kerültek *egyszer*,
 bizonyos konzuli intervenciók folytán, a bűnhö-
 dést: egy *második lázadásnál már*, az aljas rube-
 lekkel megvett katonai brigantizmusnak éppen
 semmi érdeme nem volt arra: hogy ők a martyrium
 koronájában részesüljenek. Mert hát Katkov őket
 orosz érdekből vértanukul is szeretné felmutatni.
 És ezzel önként elárulta azt is, hogy nem is a
 bulgárok, hanem az oroszok érdekében veszték el
 az illetők életüket.

Katkov ezzel önként elárulta, miszerint nem
 is a bulgárok, hanem az orosz érdekében csinál-
 ták meg a bulgár katonai lázadást orosz rube-
 lekkel; és mégis el akarta hitetni egész Európá-
 vával, hogy a bulgárok *egy kisebbség által* terro-
 rizáltak s mihelyt ők a mostani regensség és
 a szobránje jármái alól megszabadulnának, akkor
 a bulgár nemzet önként csatlakoznék az orosz
 fenhatósághoz s elfogadná akár még a *mingreliai*
 hereget is fejedelműtül. Sőt ezalatt a bulgár nem-
 zet *jól és szabadon is (!)* érezné magát?

Hát Katkov, kit akar ezzel elámitani? önmagát-
 e? vagy egész Európát? melynek közvéle-
 ménye egyáltalában már rég elfordult az orosz
 machiavellizmus eszközeitől és jóvá is hagyta idő-
 közben a szegény bolgár nemzetnek az önálló
 függetlenségére s felszabadítására vágyó minden
 tetteit? . . .

Mi azt hisszük, hogy e fölött a história már
régevényileg itelt. És ha Katkov saját fejedelmét
 és az orosz nemzetet is azzal képes elámitani,
 hogy a bulgárok nem önként és nem szabadaka-
 ratólag intézkedtek, a *megvetendő* rubel-eszközök
 által megvett saját katonai lázadók fölött: akkor
 vagy önmagát csalja, vagy csak Európát akarja
 ámitani. És ez nem becsületes eljárás egy oly
 sajtói közegetől, mely még nem régiben szemébe
 dobta Európának: hogy az *alkotmányos Európában*
nincs sehol szabadság, mert mindenütt a *párturalmak*
 nyűgözik le a szabadságot; hanem, ha van sza-
 badság, az csak Oroszországban van, mert itt a
 sajtó-közegek által *önként (?) és szabadon (?)* nyi-
 latkozik a *szabad (?)* vélemény; tehát Oroszország
 azon sziget, melynek szabad véleményére kellene
 hallgatnia az egész világnak; s aki ez ellenében
 eszelepszik, talán a *műveltség*, talán a *szabadság*
 rovására is eszelepszik? . . .

Risum teneatis! . . .

Katkov a *cárnak alterégója!* a cár meg annyi
 szabadságot engedett neki a szláv astuciából, hogy
 a külföldre, olykor *fenyegetései*, olykor meg szá-
 szor megváltozott *meglapalásai, ráfogásai* által
 annyi különböző benyomásokat gyakorolhasson,
 hogy a komoly Európa már ne is tudja megítélni,
 mit is higgyen el Katkov *rodomontádjáiból?*

De végre is kisült a legutóbbi cári attentá-
 tumokból, hogy Katkov nem egyéb, mint a *nihilis-
 ták és panszlavisták szócsove*, mely által a cárt
 tán arra akarhatta bírni, hogy az orosz nemzet-
 nek is alkotmányt adjon s ezt azzal akarta kiaró-
 szakolni, hogy a cárt, egész Európa ellenében
 előbb kompromittálja s aztán háborúba keverje,
 amidőn a cár is, természetesen, a nemzet közre-
 működésére lett volna szorítva; s ekkor jött volna
 el az ő ideje, midőn a cár és a nemzet fölött is
 ő mondotta volna ki a *verdiktet* s ő lett volna
 Oroszországnak *képzelt regenerátora*.

Mióta a *merénylet* megtörtént, most már el-
 mondhatjuk rá, hogy ő *egy szédelgőnél nem egyéb*;
mert ő ezt a külföld machinációinak tulajdonítja;
 holott jól tudja, hogy a *nihilizmus* már régi baja
 Oroszországnak; a *panszlavizmust* meg ő használta
 fel arra: hogy a szláv és nem szláv Európának
 nyugodalmat megháborítsa; aztán pedig, ha ez nem
 sikerül, „*contractis velis*“ behúzza nagyratörő zász-
 laját és várja ismét, míg újra megkezdheti más

viszonyok között a nagyratörő, de szappanbubo-
 rékos *egyesítő agyrémeit*.

A szláv petarda elsülése azonban nem azon
 eredményeket szülte, amelyeket Katkov képzelt
 magának. A déli szlávok időközben kijózanodtak
 s többé már nem az orosz atyustól, hanem Európá-
 tól várják, *mind teljes felszabadulásukat, mind*
anyagi és szellemi boldogulásukat. A kelet szabad
kereskedelmi fejlődése áll szemük előtt s a nyugat
*szelleme lengi át szláv, román és görög polgáriso-
 dásukat*, melyet az orosz uralkodás elbittó, ab-
 solut zsarnok rendszerének nem szeretnének alá-
 rendelni.

Katkov képzeldése tehát borzasztó esapá-
 sokon ment közelebb kereszttül. Elveszté otthon
 világhódító ábrándjához a tért, mert többé már
 nem adnak a bécsi szt.-István templomra s a bu-
 dapesti sugárutra vonatkozó meghódítási jövendő-
 léseire; és nem hisznek abban sem, hogy akár
 Németország, akár Ausztria-Magyarország meg-
 félemlítésére célzó háborús ijesztései, e két jól
 fölfegyverzett és különben is bátor államot csak
 pillanatra is megijeszteni legyenek képesek.

Tehát miben hisznek, és miben hihetnek az
 oroszok, ha magukba térnek?

Csak abban; „*hahogy valami a háborús hí-
 rek folytán netán hasznukra vált*“ — s az nem
 lehet más, mint: hogy a sok sikertelen és *nem hu-
 mánus* kísérlet az orosz részéről, immár az orosz
 nemzet szeméit is felhívotta s őt azon meggyö-
 ződésre vezette, miszerint *többé ő sem a hódításra*,
hanem a belső regenerációra fordítsa figyelmét. És
 ha lehet az attentátum hatásából is a fejedelem
 jobb meggyöződésére következtetni, tán az Orosz
 birodalomra nézve is ítítté immár a végső óra,
 mely őt hosszas alvásából elvégre életre kelti s
 a cár elé járulni készíti avégből, miszerint adja
 meg ő is saját népének a *lehető szabadságot s az*
alkotmányos közreműködést. És amint ezt megadni
 fogja, azonnal megszűnend birodalmában is úgy
 a *nihilizmus*, mint a *panszlavizmus réme*; és ekkor
 a cárt nem többé a dynamit, nem a tör, hanem
 a nép szeretete veendő körül; s ekkor már a
további hódításoknak szüksége is önmagától fog
 megszűnni, *ami aztán esetleg Európa lefegyverzését*
is nagyban fogná előmozdítani. Faxit Deus! . . .

Antunovits József.

ELŐFIZETÉSRE FELHÍVÁS

„BÁCSKA“

X. évfolyamára.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre
 postán küldve:

Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

Neptanítók számára:

Egész évre . . . 4 ft.
 Fél évre . . . 2 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor**
 könyv- és könyvmdájába küldendők.

Hirek.

Parsetich Félix, ujvidéki főispán, szerdán
 indul Bajára s esztörtökön fog új méltóságába beiktat-
 tani. A bajaiak, mint halljuk, lelkes ovációkra készülnek.

A palánkai 1887. évi általános kiállítását előre
 láthatólag a legszebb siker fogja koronázni, mert már
 most is a szélrózsa minden irányból tömegesen érke-
 nek a bejelentések. Legnagyobb számban vannak eddig
 a budapesti, pozsonyi, bécsi és szerémszegei kiállítók
 képviselve, de a végrehajtó bizottság reméli, hogy Bács-
 Bodrogh megye, s különösen annak székhelye, Zombor
 szab. kir. város, nem fog hátra maradni. Ezuttal is fel-
 hivatnak tehát az iparosok, gazdák és gyárosok, misze-
 rint a vármegyének ezen kiállításán, — melynek véd-
 nöke Gromon Dezső honv. államtitkár ur ő méltósága —
 minél tömegesebben részt vegyenek. Haladjunk! Büchler
 Róbert, kiállítás titkár.

Utánzóandó példa. Kishegyes község képví-
 selő testülete március hó 22-én tartott ülésén a jegyző-
 nek készpénzbeli fizetését 105 frtról 300 frtra, az al-

jegyzőnek 400 frtól 500 frtra, az írnekét 300 frtól 350 frtra, a végrehajtót pedig 300 frtól 350 frtra emelte.

Egyházi ének. A múlt pénteken a helybeli r. kath. templomban Vojnits Bella kisasszony Haendel „Ave Mari”-ját, vasárnap pedig Beethoven „Ave verum” című énekét adta elő Bergmann A. tanár úr orgonakísérete mellett.

Árlejtési hirdetés. Bács-Bodrogh megye alispánja részéről a vilovai hídőknél (titeli szolgabírói járás) szükségessé vált részű biztosítása végett árlejtés rendeltek mely a vármegye palota kis termében 1887. évi április hó 25-én hétfőn délelőtt 9 órakor fog megtartatni. Az arra engedélyezett költség összeg 1895 frt 57 kr az elkészítési határidő folyó évi szeptember hava 30-ik napjáig tüzet ki. Ezen árlejtésre vállalkozni szándékozó az értesítéssel hivatnak meg, miszerint ezen verseny tárgyalásra 10% bántépénzzel ellátva jelenjenek meg, vagy pedig zárt írásbeli ajánlataikat szabályszerűen szerkesztve 50 kros bélyeggel, ugyazint 10% bántépénzzel ellátva, — mely biztosítésként letendő ovadékok egyáltalában készpénz vagy érték, s illetve állam papírból állhat, — az árlejtést megelőző nap azaz 1887. évi április hó 24-én délelőtti 12 óráig nyújtsák be, — megjegyezve, hogy csak a kifogástalanul kiállított ajánlatok fogadhatók el — míg ezen határidőn túl beérkezők pedig felbontatlanul fognak az illetőnek visszaküldetni. Az ajánlatban a fenti költségekből százalék (%) avagy kerek összegű árlejtés mindenkor számokkal és betűkkel világosan irandó ki. Az ajánlatban határozottan kitéendő, hogy ajánlattevő az építési hely körülményeit, az építési feltételeket, műszaki okmányokat stb. teljesen ismeri és azoknak magát minden kifogás nélkül aláveti. A kérdéses munkálatokra vonatkozó műszaki okmányok s részletes építési feltételek a kir. építészeti hivatalnál (Zomborban) a délelőtti és délutáni hivatalos órákban betekinthetők. Zomborban, 1887. március hó 24-én. Selmausz Endre, alispán.

Gőzfürdő husvét napja helyett nagyszombaton tartatik.

Látogatás. A helybeli szerb lap szerint, gróf Apponyi meg husvét előtt lejön Zomborba. Azt hiszik, halászból közönséget is találhatna a mienknél.

A békebírói intézmény. A belügyminiszter a következő körrendeletet boesajította ki: Az 1887. évi XVII. t. c. végrehajtása körül szerzett tapasztalatok azt mondják, hogy az említett törvényben körülírt békebírói intézmény, a községi bíraskodást meghaladó kisebb polgári peres ügyek elintézésére a békebírák csekély számánál fogva, alig számbavehető mérvben bír hatással, hogy így az érintett ügyekben való bíraskodásnak csaknem egész terhe a törvénykezés egyéb ágaiban különben is már teendővel túlterhelve, levő kir. bíróságokra nehezedik és így az a cél, melynél fogva ezen törvény meg lett alkotva, alig éretett el. — Az igazságszolgáltatás gyorsítása érdekében s a kir. bíróságok helyzetének könnyebbítésére tekintettel, felelte kívánatosnak látszik, hogy az idézett t. c. 2. és 3. §-ában foglalt rendelkezések értelmében az eddig már megbízottakon felül még számosabb oly egyén ruháztassék fel, a kisebb polgári peres ügyekben bíraskodás jogával, kik mint alkalmazgatási bizottsága által e tisztségre ajánlatnak. Az igazságügyminiszter ur így egyének kitűdása végett a kir. törvényszékek elnökeihez körrendelettel intézett, kik is egymástán adják be eziránt jelentéseiket. — Midőn ezt a közigazgatási bizottság tudomására hozom, egyuttal figyelmeztetve is felhívom, hogy az igazságügyminiszter úrnál azonos emez intencióim tényleg megvalósítására haszon közre, illetve saját hatáskörében a szükséges intézkedéseket tegye meg az iránt, hogy a kir. törvényszéki elnököktől beérkező, az igazságügyminiszter ur által velem közlendő jelentésekben megnevezett s a közigazgatási bizottság által is alkalmasnak talált egyének, a békebírói tiszttel felruházhatók legyenek. Budapest, 1887. évi március hó 15-én. A miniszter helyett Beniczky államtitkár.

Öngyilkosság. Újvidéken Gyenes Ilka eszelőleány szeresikával megmérgezte magát. Múlt esztőtőrkön temették a szereséttel szemest.

Közgyűlés. Zombor sz. kir. város törvényhatósága f. évi március hó 30-ik napján rendes közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. Főispán úr átirata, mellyel a megtartott számonkérésék jegyzőkönyve átküldetik. 2. Belügyministeri intézményi szervezési szabályrendelet tárgyában. 3. Belügyministeri intézményi a városi tisztviselők, segéd- és kezelőszemélyzet nyugdíjintézte iránt alkotott szabályrendelet tárgyában. 4. Belügyministeri intézményi a sörre kivett italmérségi díj szabályozása tárgyában és Schaffner Károly zombori lakosnak a sörfőzési jog eddigi bérletének kérvénye a fennálló szerződésnek egy fél évi időtartamra leendő meghosszabbítása iránt. 5. Belügyministeri intézményi Karalits Maxima ellen fennállott behajthatlan követelés leírásba hozatala iránt. 6. Belügyministeri intézményi Karalits Maxima ellen fennállott behajthatlan követelés leírásba hozatala iránt. 7. A közigazgatási bizottságnak félelvi jelentése. 8. Az 1887-ik évi közmunkavállalás költségvetése. 9. A városi tanács jelentése a Jankovits Antalnak eladott barátföld tárgyában. 10. Gazdasági és pénzügyi bizottság jelentése a városi földek haszonbérbeadása iránt megtartott árverések tárgyában. 11. Gazdasági és pénzügyi bizottság jelentése az ugar legelők bérbeadása iránt megtartott árverés tárgyában. 12. Gazdasági és pénzügyi bizottság jelentése a város tulajdonát képező tavak és moesarak haszonbérbeadása iránt megtartott árverés tárgyában. 13. Bogyó Ottó palánki lakos kérvénye a Falcione Gyula-féle ösztöndíj alapítvány irányában fennálló követelése után járó kamatok elengedése tárgyában. 14. Nehai Gruber Vince volt rendőr főkapitány örökösének kérvénye halálzási negyed kiutalványozása tárgyában. 15. Nehai Gruber Vince volt rendőr főkapitány örökösének kérvénye halálzási negyed kiutalványozása tárgyában. 16. Nehai Morokvasits István volt városi számtiszt anyja öz. Morokvasits Perszida kérvénye halálzási negyed kiutalványozása iránt. 17. Nicolits György I-ső rendőr kapitány kérvénye 250 frtyai jutalomdíj megszavazása iránt. 18. Sütő János volt bukóváci erdőőr özvegyének kérvénye kegydíj megadása iránt. 19. Nehai Tomits Miklós volt városi őrmester özvegyének kérvénye halálzási negyed kiutalványozása iránt. 20. Lippert Ferenc és Blumenthal Lippert Zsófia zombori lakosok kérvénye a reájuk kivett közevési járuléknak elengedése iránt. 21. Fizetési előleg iránti kérvények. 22. Névtan időkben beérkező stürgős ügyek.

Politikai gyűlést tartanak a szerbek husvétjük második napján Szent-Famason, hogy a közelgő képviseléválasztásra nézve megállapodjanak.

Apagyilkossággal vádolt Fuczin József szántóval lakos ügyében a szabadkai kir. törvényszék a napokban tartott tárgyalást. A törvényszék még egyelőre ítéletet nem mondott, hanem több adatnak beszerzését rendelte el.

Zentároi irják: Gazdakörünk életében ismét nevezetes haladás történt. Tóth Lajos alelnök f. hó 25-én pénteken rendkívüli közgyűlést tartott s a lötenyésztes emelésére irányuló azon egyszerű s kelően okadott indítványt tette, hogy a Gazdakör ezután minden évben lövenyest tartson, még pedig az első mindjárt ez évben kezdje meg. Mikosévits József lelkes felszólására az indítvány nagy lelkesültséggel egyhangulag elfogadtatott s határozatott, hogy az első lövenyest pünkösdtől második napján tartatik, az indítványnak a kivételre vonatkozó részletei is elfogadtatnak s a lövenyest kivételével egy tizenöt tagú bizottság bízik meg. Az alelnöknek egy másik, esekélynek látszó, de eredményében hathatósnak ígérkező indítványa szintén lelkesen fogadtatott. Hangzik pedig ez indítvány akképen, hogy a Gazdakör tagjai mintegy 10—15 kocsi, valamely alkalmas napon a szomszédos Adára ránduljanak a gazdasági iskolának, a hozzátartozó felszerelésnek és a benne üzött gazdálkodásnak megtekintése végett. Az alelnök indoklásában hivatkozik azon körülményre, hogy az ily gazdasági iskolák hivatása nemcsak a nevelődés közvetlen kiképzésében, hanem a gazdasági ismereteknek bármily irányu terjesztésében áll. Ez pedig elérhető azáltal, ha az érdeklődők a különben is közel fekvő iskolát nem is egyszer, hanem a különböző időszak munkák szerint éventint többször is meglátogatják, fölkerve természetesen az igazgatóságot előre, hogy kalauzál szolgálni sziveskedjék. Az elfogadott indítványnak legközelebbi kivételre május elsőjére határozatott, miről az igazgatóságot a Gazdakör elnöksége fogja előre értesíteni. Ugyanezen közgyűlés alkalmával történt sikeres kísérlet a gazdakör jégbiztosító helyi szövetkezetének megalakítására. Az alelnök bemutatván ezen eszme terjesztésével foglalkozó Dessewffy Gyula nógrád-megyei földbirtokost, mint a budapesti gazdakör kiküldöttjét, fölkerve őt, hogy a jégbiztosítási szövetkezetek megalakulásának módját előadni sziveskedjék. D. ur a felhívásnak értelmes és rokonszenves módon felelt meg, míböl mindenki teljes világossággal megérthette nemcsak a szövetkezet szervezettel, hanem azon egyszerű előnyökét is, miket az az eddigi jégbiztosítási állapotokhoz és eljárásokhoz képest biztosít. Gazdánknek az ügy iránt tanúsított érdeklődése himmünk engedi, hogy a helyi szövetkezet nálunk esakhamar megalakulhat s mire soraink napvilágra látnak, kétségkívül meg is alakult. Így ért véget a rendkívüli közgyűlés, melynek intézkedései bizonyára a Gazdakör hivatásának s életképességének tanuljék. R. I.

Küba dobott csecsemőt találtak a napokban Szabadkán. A lelketlen anyát az ottani rendőség erőlyesen nyomoza.

Felolvasás. Baján Kiss József jeles költőnk jövő hó 2-án felolvasást fog tartani.

A dalárda pikniája. Örvedetesen esik jelenünk, hogy a polgári kaszinó-dalárda, mely társadalmi életünk fejlesztésére összes erkölcsi testületeink között legtöbbet tett, és minden utat s módot megragad, melylyel egy lépést tehet utja előrése felé, folyó hó 26-án (szombaton) is minden tekintetben pompásan sikerült pikniket rendezett. Rendezte pedig kizárólagosan a maga mulatságára. „Hiszen eleget mulattatjuk mi a nagy közönséget”, gondolták magukban, „mert ne mulathatunkn egyszer magunk is!” Es ezt jól gondolták, mert megérdemelték. S piknikük megmutatta, hogy nemcsak mulatni, hanem mulatni is jól tudnak. Esti 9 órakor a kaszinó jól befűtött üveges folyosójában már pompás terített asztalok állottak, szakadásig megrakva izletesebb izletes talajdonoságtól nem hagyhatjuk emeltes nélkül: hogy mind természetes házi jó ételek voltak, s hogy a francia konyhával, bármennyire testvérek vagyunk is, a legtávolabbi rokonságban sem állottak. Derekasán fogyott is minden. Kézzel 9 után felharsant a Kolompár Sándor bevonuló indulója s nyomban rá a esárdás, mely azonban csak pikáns étvágy-gerjesztőül szolgált a vacsorához. Mert csak a vacsora után kezdődött a fiatalok mulatsága, eleinte kevesebb lélekkel, mely azonban minden fordulattal feljebb fokozódott, míg a suppé-esárdás s a kotillon végén tetőpontra hágott. Gyönyörűség volt nézni azt a korlátolatlan természetes jókedvet, mely laukadatlan birta nap feljöttéig, s birta volna tovább is, ha a doktor-szamba menő mamák egyszerre véget nem szakasztanak neki. De hát a mamákkal nem jó ellenséges lánban állni, s azért a jókedvnek ki kellett tésni amazoknak fúradtsága s nyugalom után való vágyódásnak elől. Okvetlenül meg kell említenünk, hogy a Kolompár Sándor vonója jó húzza. Csárdásai szinte ingerlik az ember talpát, tour-tournei pattogó ütemzésükkel szinte forgatják az embert. Megérdemelnék, hogy jó partfogásban részesüljön. Végül kár, hogy a pikniken nem látszott meg, hogy dalárdisták pikniája; főleg a kettős vasorászt alkalomával kitűnően helyén lett volna egy-két verve s kardal. Reméljük azonban, hogy ez az igazán zártkörű mulatság nem első és nem utolsó s az első kezdet hiányait a folytatások mind pótolni fogják. Szívből kívánjuk, hogy a dalárdának minél többször legyen alkalma ilyen fajta mulatságot rendezni — a maga számára!

Gazdasági tudósító. A földmivelés, ipar- és kereskedelemügyi nagy. kir. miniszter Deiszler Sándor tengeri lakost és földbirtokost, az újvidéki járásra nézve az állandó gazdasági tudósítót tiszttel bizta meg.

Eljegyzés. O. Beesén Píllischer Paula kisasszonyt eljegyezte dr. Nagy, dobricai kórosvos.

Szerelme és váltó. Érdekes büntívet tárgyal a kir. tábla II. büntető tanácsa a napokban Vátkay Berszéknél följelentést tett Baron Dávid barisnyakötőintézet tulajdonos és Buchwald Márk gabonakereskedő ellen, azt adván elő, hogy azok nevére 5000 forintos váltót hamisított és ellenében értékesíteni akarták, amennyiben a Dávid és Tallos Liza közötti viszonyra nézve pikáns adatok meríték fel. Baron azt vallotta, hogy ő a szép Lizának benső viszonyban volt és az 5000 frtos váltót annak biztosítékául adta neki, hogy hozzá megy nőül. A váltót Buchwald Dávidhoz vitte, aki 1000 forintot adott

rá és mert ezt az összeget lefizetni nem volt képes. Buchwald a szép Lizát beperelte. Hogy a váltót mily körülmények közt kapta, előadja, hogy 1881. év elején Szabadkán találkozott Lizával egy kávétermében. Egymásnak megtetszettek és esakhamar benső viszony fejlődött ki közöttük. Nemsokára a katonasághoz szolgálattétel végett berukkolt s mire visszatért, Lizát mint pincérmőt találta a szabadkai gőzfürdőben. Később Szeiger Dániel vagyonos szabadkai lakos, mint gazdasszonyt szerződtette a leányt, mely idő alatt Baronnal való szerelmi viszonya meg nem szűnt. Szeiger Dániel megbetegedvén, 8—10 nappal végrendelkezett s az egész vagyonára Lizát nevezte ki örökösül. Ezután történt, hogy Tallos Liza az 5000 frtos váltót átadta neki, annak biztosítékául, hogy neje lesz. A szép Liza a végtörvényes határozottan tagadta, mintha ő váltót adott volna Baronnak annak biztosítékául, hogy hozzá megy nőül. Buchwald Márk tagadta a hamisításban való részvételt. A törvényszék váltohamisításért elítélte Baron Dávidot 2 és fél évi fegyházra, Buchwald Márkot két évi fegyházra. A kir. tábla azonban nem látta beigazolvva a váltohamisítás büntetést és mind a két vádlottat fölmentette.

Esküvő. Baján Paukovits Ernő leányát, Georginát, husvét másodiknapján vezeti oltárhoz Ebers Károly kereskedelmi miniszteri számtanácos.

Eljegyzés. Szabadkán Markovits Sándor gym. rajztanáry jegyben jár Vojnits Flóra kisasszonnyal.

Újvidéken Vilhelmy hegedű virtózn, kü Liszt „második Paganini”-nek nevezett el, április hó 11-én hangversenyt rendez.

Színházi ügy. Aradi Gerő, a szegedi városi színház igazgatója, vasárnap városunkban járt, hogy itt társulatát állítólag 16 előadásra produkálhassa. Evégből érintkezett a városi hatósággal és a színház részvénytársaság elnökével is szóban, velünk levélben. Mindenütt, ahol csak kocogtatott, hol ridegebb, hol udvariasabb formában elutasító, illetőleg lebeszélő választ kapott. Nekünk nem lehetvén alkalmunk szóbelileg találkozni vele, itt véljük a színházat pénzázdozattal pártoló közönség álláspontját tolmácsolni. A zombori közönség erején fölül mert, midőn állandó színházat létesített. Kétségkívül bizonyítja ezt azon tény, hogy minden — úgy magyar, mint szerb — szezon után, a színészek s a nagy közönség egyiránt panaszkodnak. Mindkettő sokalja a terhet, kevesli a hasznot, illetőleg élvezetet. Így tehát világos, hogy ez idén a közönség már egyszer megerőttette magát a színházért s rákötötte hazafias adóját anélkül, hogy a színészeket megelégedve távozni láthatta volna. Ily tények után, ha inkább igazat, mint kellemest akarunk mondani, ki kell jelentenünk, hogy a színház igazgatósága még akkor is hibázna, ha Aradinak minden erkölcsi jótállás nélkül kiadná a színházat. Mert akkor is vagy pressziót gyakorolna a közönségre, vagy kompromitálna azt. Ez a közönség pedig, mely a farsangig a színházért, a farsangon a táncért vértett a szíve mellől — tárcájából — nem érdemli meg, hogy akár kénszerítessék, akár kompromitáltassék. Ez a mi nézetünk; de ha Aradi fatalista s tudja, hogy a tavaszban a valahol csak meg kell bukni; ám jöjjön ide. Volenti non fit iniuria.

Árverés. Rajner Cecília nemes-militári lakos 415 frtra becsült ingóságai április hó 4-én délelőtt 9 órakor Nemes-Militári községvárosánál elárvereztetnek.

Értesítés. Heinrich József, borászati vándortanító, a minap elhalasztott felolvasását ma kedden d. e. 10-kor fogja a városban Kistermében megtartani.

Bojgó hollandai. Tómits János, a Zasztava vörösingés lovagja, szombaton városunkban járt, de itt magának és elveinek való talájt nem találván, Coriolán dűhével esakhamar odahagyta városunkat, akár csak Szt. Pál az oláhokat.

Kétszeresen öngyilkos. Vasárnap délután lavinaszerűleg futotta be városunkat az a szenzációs hír, hogy Prokopp György helybeli kőműves-vállalkozó, öngyilkossá lett. A hír esakugyan valónak bizonyult be, de nem lepott meg senkit; mert akik ismerték ekszentrikus gondolkodásmódját s folytonos monologizálását, azok előtt Prokopp öngyilkossága csak időkérdés volt. A szereséttel embernek beteges spekulációt adott kezébe a gyilkos fejevert. Reális számítás nélkül belekapott mindenemű vállalatokba, sőt nem rég itt vasöntőt is állított föl s így nem esoda, ha mindig pénzzavarokkal küzdött, végre eldobta magától megunt életét. Legutóbb hitelezői már házi bitorait is lefogalták, úgy, hogy az anyagi tönkrejutás vagy a halál között kellett választania. S ő az utóbbit választotta. Pénteken délelőtt még kölesönt akart fölvenni hat házból álló ingatlanaira, de úgy látszik, nem kapott annyit, amennyire szüksége lett volna s ekkor határozta el magát az öngyilkosságra. Szombaton délután elment a r. kath. elemi iskola kis torna-eszernakába s egymásra rakott téglákra fölállva, szegert vert a menyezetre, zsinogot kötött arra s a burkot nyakára illesztette. Hogy annál biztosabban meglelje a keresett halált, még revolverrel is halántékán lötte magát. Aggózó családjá esak vasárnap délelben találta meg, a midőn már régen megmerevedett. A szoba egyik szögletében fektült, nyakán a kötéllel, mely a test súlya alatt elszakadt, jobb halántékán a lösebbel. A szereséttelnek temetése hétfőn délután 5 órakor ment végre nagy részvét mellett hátrahagyott özvegye és két leánya iránt. — Mint tudjuk, az általa épített apáca-iskola e tett folytán meg nem rövidült; mert a hátralevő munkát a kifáztatlen érdemszámla búsán fölőzi.

Sport. Szabadkán az „Akhilles-Egylet” tavaszi viadalai f. évi április hó 24-én (nevezési zárónap április hó 15-ének esti 8 órája) a következő programmal mennek végebe. I. Bajnoki vasparipa-verseny. Távolság 25 kilométer. Zárt verseny. Nyílt küzdelem. II. Akadályvasparipa (bicyele) verseny. Távolság 2 kilométer. Akadályok: 4 repülő és vizes árok, a mely utóbbiak előtt a gépről le kell szállani, az árkot átugrani s a gépet át kell emelni. Nyílt verseny. III. Kezdők versenye. Távolság 1 km. Nyílt verseny. IV. Akhilles-díj. Távolság 250 mtr. Második küzdelem. Védő: Matkovics Miklós. Nyílt verseny. Nyitva minden szerkezetű velociped részére. V. Hölgyek díja. Távolság 1600 mtr. Zárt verseny. Minden versenynél a tiszteletdíjon kívül az első ezüst, a második bronz éremt nyer. Az összes díjak esak akkor adatnak ki, ha legalább 4 versenyző indul; ellenkező esetben esak az első kap díjat. A nevezések a kitűzött határidőben irásban és zárt borítékban az „Akhilles-Egylet” titkárságához Szabadkára intézendők. Mindletes verseny-szabályai irányadóak.

Eljegyzés. Király György m. kir. honvédfőhadnagy, ki városunk társadalmi életének hosszú időn át kedvelt alakja volt, Oravicán jegyvet váltott Szretkovits Etelka kisasszonnyal. Az esküvő e hó 31-én lesz.

Közzgyűlés. A Zombor városi könyvtár-egylet f. é. március hó 27-én tartotta rendes közzgyűlését, melyen felolvastatták a következő igazgatói jelentés:

„Tisztelet közzgyűlés! A városi könyvtár állapotáról az 1886. évben van szerencsém igazgatói jelentésemet a következőkben tiszteletteljesen előterjeszteni.

Mindenek előtt azon súlyos veszteségről kell megemlékezni, mely egyetünkét érdeműs elnöke Gertinger Adolfnak múlt évi április hó 11. naptán történt elhunytá által érte; a meghaldogult nemesak az egylet és a könyvtár alapításánál tevékeny részt vett, hanem ezen idő óta szakadatlanul egész haláláig, tehát csaknem 30 éven át, mint alelnök, később, mint elnök a könyvtár fejlesztése és gyarapítása körül fáradhatlan tevékenységgel, lelkiismeretes gondossággal és a legnagyobb önzetlenséggel működött, sőt éveken át egyedüli felügyelője és gondozója, és így joggal mondhatni egyedüli fenntartója volt ezen fontos közművelődési intézménynek. Ennélfogva elnök a tisztelt közzgyűlést, hogy Gertinger Adolf volt elnökünk elhunytá feletti fájdalom részvétének a jegyzőkönyvben is kifejezést adjon.

Áttérve a könyvtár múlt évi állapotára, tisztelettel jelentem, hogy a választmány ezen évben is a múlt évek során megállapított elveket és szerzett tapasztalatokat tartva szem előtt, a könyvtár fejlesztésére és gyarapítására irányzott működésében kiváló figyelemmel volt a szépirodalomra és különösen a regényekre; mert a tagok túlnyomó része csaknem kizárólag az irodalom ezen ágát kedveli, de hogy a közönség hajlama a komolyabb irodalmi termékek olvasására is felébresztették, és nem csak a szórakozásra, hanem az önművelődésre is alkalom nyújtassék, ez évben úgy, mint azelőtt is, néhány népszerű történelmi, földrajzi és természettudományi munka, a gyakorlati irányt kedvelők részére pedig három gazdasági munka is beszerzett.

A tisztelt közzgyűlés által új könyvek beszerzésére előirányzott 500 forintól a múlt év folyamán felhasználott 392 ft 35 kr. és pedig 133 ft 85 kr. magyar, 201 ft 46 kr. német, 49 ft 22 kr. szerb és 7 ft 82 kr. francia könyvek beszerzésére.

Beszerzett összesen 159 mű 276 kötetben, ebből 144 szépirodalmi mű 240 kötetben, és 15 különféle tudományos munka 36 kötetben; nyelve névze 48 magyar mű 96 kötetben, 59 német mű 115 kötetben, 48 szerb mű 61 kötetben és 4 francia 4 kötetben.

Ezen új beszerzésekkel 1886. évi december hó 31-én a könyvtár állása volt: 1643 magyar mű 3087 kötetben, 11735 német mű 19926 kötetben, és 1465 szerb, latin, francia stb. mű 2646 kötetben, összesen 14843 mű 25659 kötetben, mely kötetsszámmal könyvtárunk az országos statisztikai hivatalnak „Magyarország köz- és magánkönyvtárai” című közleménye szerint az országban lévő összes könyvtárak között a 35., a tisztán városi könyvtárak között pedig a szegedi után a második helyet foglalja el.

Hogy az elmúlt évben német könyvek beszerzésére kivételesen nagyobb összeg fordított, mint magyar könyvekre, ennek magyarázatául van szerencsém jelenteni, hogy egy bécsi öndóndász nagyszámu legújabb német szépirodalmi munkát már bekötve oly mérsékelt árak mellett ajánlott fel, hogy a választmány ezen kedvező alkalmat a könyvtár jutányos gyarapítására elszalasztani nem akarta.

A múlt évben volt az egyletnek 146 helybeli és 11 vidéki rendes tagja, kiktől tagdíj és beíratási díj fejében befolyt 505 ft; azonkívül havi tagok befizettek 39 ft 20 kr. és így összesen befolyt 544 ft 20 kr. éppen annyi mint 1885-ben.

Végül van szerencsém jelenteni, hogy a múlt évben Grossechmid Gábor és Szilágyi Mór urak a könyvtár részére 1—1 könyvet ajándékoztak, miért indítványozom, hogy a nevezetteknek köszönet szavazzassék.

Az igazgatói jelentés felolvasása után a közzgyűlés Gertinger Adolf volt elnöknek elhunytá fölötti fájdalom részvétének, hosszas, csaknem 30 éven át tartó működése, fáradhatlan tevékenysége s lelkiismeretes gondossága kifejezésül jegyzőkönyvi elismerést szavazott. Ezután a számadó bizottság jelentése tudomásul vétetett s a tisztviselők választása következőleg ejtett meg: elnök: Grossechmid Gábor; igazgató: Falcóny Nándor; jegyző: Zsuffa Vince; pénztárnok: Csarsel Sándor; könyvtárnok: Schmitt Jenő. Választmány: dr. Spitzer Mór, Pribil Ernő, Dömötör Pál, Mihajlovits György, Bergmann Agost, Lippert Ferenc, Számvizsgáló bizottság: dr. Schuller Simon, Esztergany Károly, Malessevits Miklós.

A vámiletekeknek ezújsben történő fizetésénél vagy biztosításánál a törvény értelmében szedendő aranyárkelet-pótlék 1887. évi ápril hó huszonhét (27) százalékban állapítatik meg.

Csajkáskerületi élet.

Mióta az 1694-ik évi május hó 11-én a bécsi haditanács kiadott rendeleténél fogva felállított határvidék polgári lábra lett állítva, kezd a közeli s távoli vidék népsége a csajkásba telepedni. Csurogra a magyarok, Józsefivára (Zsablya) a németek, Gyurgyevóra oroszok, Szent-Ivánra ismét németek telepeznek. Az egész csajkás kerületben nincs község, mely oly kellemes fekvéssel bírna, mint Csurog. Ez a legmagyarabb; a Tisza folyó mellett fekszik, ahová a vizimalmok, gabona és fakereskedés, az egész környéket oda vonzzák és így azt több oldalról élénkítik. Csak az a kár, hogy a bonyasi átmenettel a Csurog alatti Tisza rövid időn be fog iszapoltatni, ami a vizimalmok, gabona és fakereskedés tönkretételét fogja eredményezni. Más felől van igen nagy terjedelmű kincstári rétsege, mely nem oly lapályos, mint a volt tiszai koronai községek rétje. A csurogi rétsege részben szántónak, részben legelőnek van a természettől rendelve, csak hogy a sok gyim-gyom igen sok munkát ad a földműves embernek, a vetések tisztogatása alkalmával. És bekövetkezik azon idő, midőn ezen csakis haszonbérbe adott földek, senki által sem trágyázva, a természet által megfosztottak azon egyetlen életforrástól, hogy egy darab tehéneket vagy malaekát családja fenntartására legeltethetett. De ha jön a katonai állítás, a rongyokba burkolt és fekete kenyéren felnevelt fiu beválik és szaporítja azok

számát, kikre ráillik halhatatlan emlékü koszorús költőnk Petőfi „Koldus sirja” című verse, hogy

Ott forgott ő a esaták tűzében,
Ott adá véréből áldozatját stb.

A csajkás kerületbe özőnlő népség száka az itt lakó szerbek szemében, mert attól tartanak, hogy az egész kerület magyar, német és orosz által lesz betelepítve. De hogy is ne? hisz minden községben van ház eladó 50-tól 100-ig és azt helybeli szerb meg nem veheti és csakis a vidékről jöttek vesznek házakat. Csak az a fő hiba, hogy a militár életből visszamaradt házközösség eltörlése, csakis március hó 13-án lett nyilvánosan kihirdetve, igen sajnós, hogy a kor szelleme a régi intézményeket, mint valami Augiás istállóját, csak oly sokára képes kitisztítani. A csajkás kerület először még a panosovai kir. törvényszékhez volt esatolva, telekkönyve egy helyre Titelen összezsufolva; most, ha egy csurogi lakos óhajt benézni a telekkönyvbe, tessék ezért kocsival két napot eltölteni. Az utazás télen valóságos kín, nyáron roppant időmulasztás. Hangzik ugyan, hogy a csurogi telekkönyvet elhozzák Ó-Besére, mely ugyan a nép érdekében igen kívánatos volna, de ez mind idáig a jámbor óhajások közé tartozik. De mit fáradt és költött addig, míg Panosovára kellett mennie, mikor sem kője, sem vasutja nincsen a vidéknek? Másiképen az egész csajkás kerületi ingatlan birtok nagyrésztben adóssággal van terhelve és ritka hónap, hogy egy-két kisebbszertű birtok árverés alá ne kerüljön.

Hogy mennyire nem részesülnek az itteni magyarok pártfogásban, ki tetszik egy községi kabátos ember, mint hivatalnok nyilatkozásából, aki együttvéve az egész magyarságot jött-mentek emezgeti; az igaz, hogy egy felnőtt ember sem született Csurogon és ama bizonyos hivatalnok is a másik megyéből vándorolt ide és még csak háza sínesen neki, tehát ne tessék a maga névét senkinek osztogatni. A magyar népség 13 évvel előbb alig volt 15 pár, ma már 350 pár 1500 lélekszámmal szerepel. Az az egyetlen szerencsése a csajkás kerületnek, hogy a régi felelős öröket a község beszüntette és helyettük Ivanits Sándor vállalkozó által tartatja fel a rendet. Mert a községi jobb érzelmű lakosság állítása szerint, oly rendetlen, galád élet folyt a csajkás kerületben, hogy senkinek élete és vagyona biztos nem volt, egész éjjel dudaszó mellett folytatott tivornyánál alig hallott az ember egyebet. Ejjelenként a kocsma előtt 40—50 lövés is történt, sőt az ablakon keresztül a haragosok egymást agyonlőtték. Volt olyan mulató ház, a hol állítólag majd minden éjjel disznói öltek és bor mellett mulattak egész éjjel. Ma már hála Istennek nem ugy van; a végrehajtó igen szorgalmaskodik a civilizáció terjesztésében és elmegy az ember kedve, mihelyt adóssággért zaklatják.

Az Ivanits Sándor legényei kezdetben minden éjjel a rakoncátlankodókból többeket elpáhoitak és végre is sikerült nem esekély erőfeszítés által a rendet helyreállítani, és most már alhatik minden jóra való ember békében. Adná az Isten, hogy az oly rég megígért és óhajtott megyei esendőrség is hasonló buzgalommal és erélyvel járja elhivatalában, hogy az életszükséglet zaklatott és naponként kenyerét véres verítékekkel kereső földműves családja nyugalomban s biztonságban tölthetné éjeleit.

Még nem esékly hiba az, hogy esténként az utasarkon való összejövetele a pajkos ifjúságnak, több galád tettekre ad alkalmat, amennyiben a magyar lakosokat, utazzanak bár gyalog vagy kocsin, meg szokták féltégladarabokkal hajigálni, sőt megtörtént, hogy a magyar papot is meghajigálták, és mindeztideig az illető hatóságok nem bírtak elég erélyvel a pajkos összejöveteleket tiltítani, mi a közérköléség romlására is nem esekély befolyással mutatkozik. És ha a magyar gyerekek iskolába mennek vagy jönnek hazafelé, megtörténik, hogy hasonló szerb gyermekek közrekapják, doronggal és bicskával megtámadva megverik és megkergetik, és az öreg szerbek ezt látva, gyermekeiket nem intik, sőt úgy látszik, kedvük telik benne. A háború hírére némely csajkáskerületi szerb olyan, mint a túlfűtött gőzkatlan, melynek minden perében várható elpattanását, és háború esetén, öszertörtök, nem a legjobb sorsban fognak a csajkáskerületi magyarok részesülni, ha csak az illető hatóságok eleve nem intézkednek a rend fenntartása érdekében az idezállásolando katonaság által. Ha valahol, ugy itt van legnagyobb szükség a csajkás kerületben a rend fenntartása iránt intézkedni. Minden reményünket az ezután felállítandó megyei esendőrségbe vetjük és bizunk, hogy valamint eddig, ugy ezután sem fogunk benne esaladni.

(Közöltük ezen, nyilván túlzva kiáltalánosított panaszokat; mert ujak előttünk. Az hiesszük, hogy a kifogásolt szerb kizárólagosságnak legjobban lehet imponálni a föl sem vevés, nagyobb eseteknél pedig az eljárárság figyelmeztetése által, mely komoly felelőssége tudatában minden körülmények között meg fogja tenni a szükséges lépéseket. Hisz éretlen ifjúság, pajkos gyerek s gondatlan szülő mindenütt van, nemesak Csuroghon. Maga a levél — egy egyszerű leköltözött tiszapartí földműves kézírása — a sorok közt bevallja az állapotok fokozatos javulását; tehát csak dolgozni, szervezni s a gyermekeket jól iskolázni törekedjünk, a többi a türelem és kitartás meghozza magától. A szerk.)

Ujvidék, 1887. március 25.

Tanító-temetés. Tanítóegyleti ügyek. Szerb alapítványok: Csáky szalmája. Képviselőválasztási kombinációk. Dalárdánk. Főispánunk új jogkörre.

Geissinger Ignác, ujvidéki róm. kath. tanító, — mint b. lapja röviden már megemlékezett — a napokban hosszas és kínos betegség után, meghalt. Buzgó, derék tanító volt, egész lelkét az iskola és tanítványai tölté el. Geissinger még csak 28 éves volt. Tanítóskodott Krassó-megye Ruszkita vashámortelepén, később Torontálmegye Egress községében és 1880. óta Ujvidéken, szállóhelyén, működött, vezette a szt.-Rókus kultúri iskola III. és IV. osztályait. Temetése nagy pompával ment végbe. Az iskolai nevelődekek tanítóik kíséretében, a magyar kir. kath. főgymnasium, valamint az ipar- és kereskedelmi középiskola s a fiu és leány polgári iskolák tanári karai, az összes felekezeti iskolák tanítói, a róm. kath. hitközségi képviselőtestület dr. Flatt Viktor egyházfelügyelő, a róm. kath. iskolaszék Horváth József főgymn. tanár és iskolaszéki elnök vezetése alatt, s még számosan vettek részt a fiatal tanerő temetésén. Nyugodjék békében.

Az ujvidék-palánkai róm. kath. tanító-egylet f. hó 17-én Ujvidéken tartotta ülését, mely alkalommal a f. é.

május 31-én tartandó nagygyűlés sorrendje megállapított, melyből ezúttal csakis a tételeket emelem ki: 1. Mennyiben felel meg a Petrovátz-Schultz-Mócsy-féle olvasókönyv a központosító tanítás céljának? Előadó: Kern Ferenc ó-futtaki tanító. 2. Ezen olvasókönyvből egy-egy olvasmányt gyakorlatilag kezelni fog Flittner Dénes zsablya és Török Pál ó-kéri tanító. 3. Mit tehet a tanító az iskolában s azon kívül, hogy a gyermekek a munkásságra szorítottassanak? Előadó: Zsigmond István palánkai tanító. 4. A népnevelésre névze a társadalom-, köz- és nemzetgazdasági tannak milyén befolyása van? Előadó: Spielvogel Béla, parabutyi tanító.

Régen feltűnt már nekem, hogy az oly nagy özszegekben létező szerb iskolai alapítványokból soha sem pályázat, soha nyilvános számadás nem látható. E tárgyban utánjárásom igen homályos viszonyok között tünteti nekem elő a dolgot. Az alapítványok különféle helyeken kezeltetnek. A túlnyomó részt a jelenleg Budapesten létező „Tökölánium” gondnoksága kezeli, egyes alapítványok meg másutt elkezeltetnek. Egy tekintélyes állást elfoglaló uri ember ezen alapítványokból állítólag több ezer forintot láb alól el tett volna, miért is elboacsajtatása küszöbön állana. Azt állítják, hogy csaknem valamennyi omladnista ezen stipendiumok élvezetével mivelte ki magát, sőt mint mondják, azon ifjú, ki stipendiumra reflektál, köteles egy „nyilatkozatot” élet-halálra aláírni, hogy midőn kitanult, majd a szerb nemzeti kérdés mellett fog harsolni. Oly sok botrányos dolgot hallottam, hogy azokat egyelőre vonakodom leírni. Mindazáltal igen kívánatos volna, ha a magas kormány a szerb stipendiumok kezeltetését szigorúan megvizsgálná! (A gyanúsítás mindig esunya fegyver, tehát nem szeretjük használva látni senki ellen. Most kivételképen elfogadjuk e sorokat, de csak azért, mert cáfolatot várunk és remélünk rájuk. Szerk.)

A küszöbön álló országgyűlési választások élénk beszédek tárgyai. Dr. Polih Mihály, helybeli ügyvéd, az uzdimi kerületben (hol már egyszer képviselő volt) ismét fellép jelöltül, természetes magyarellenes programmal. Dr. Polihnak esze egy kissé össze volt zavarva s nagyon visszavonultan élt, míg meg nem nősült újra. Mintegy két hónappal ezelőtt egy röpiratot adott ki, melyben az orosz cárt kiemeli, a magyar nemzetet piszkolja, sőt még a patriarka ellen is irdogál, bizonyosan hálálul azért, hogy a patriarka kegyéből évente nem kevesebb, mint 6000 ft ügyvédi tiszteletdíjat húz. Most csakis azért lép akciába, mert irigyli azt, hogy a szerb rajongók Dimitrievics Misaról emelnek szót, ki legközelebb a magyar országgyűlésen oly gyönyörűséges beszédet dadogott. Dr. Polih nemzetiségi programmal — a nagybecsereki program kaptafáján — lép fel, s bizalmas körben odanyilatkozott, hogy szívvel-lellekkel azon leend, hogy az itt annyira elnyomott (?) szerb nemzet époly jogokat élvezzen, mint a magyarok!

Nem kevésbé érdekes az is, hogy a „Zasztava” szerkesztője, Tomics Josa, ki csak imént került haza a kelepecéből, a csajkás kerületben akar követül fellépni. E választókerületet jelenleg Dimitrievics Mihály, a „Branik” szerkesztője képviseli. Dacára annak, hogy Tomics, valamint Dimitrievics is egy cél felé törekedik, mindazáltal e két egyén között halálos ellenségeskedés létezik. Dimitrievics mindamelllett, hogy megrögzött magyarellenes, mégis finom miveltsgű ember, holott Tomics féktelen szenvedélyű, szereti a szeszest italokat, igazi véresszájú, orosz zászlót tartó és kész volna inkább meghalni, mint magát magyarnak vallani. Már külseje mutatja, hogy mi lakik benne. A csajkás kerületben, míg azok az öreg nyugdíjazott csajkás tisztek élnek, aligha sikerülend magyar embert keresztülvinni, tán magyar érzelmű szerb inkább remélhet győzelmet.

Itt Ujvidéken a szerbpárt, Obermüller fővirtilissal együtt igen élénken dolgozik. Minden esetben a magyarpárti képviselőjelöltet akarják megbuktatni. Hadzies, egyrészt a sok kudarecal szemben, másrészt gyenge egészsége folytán, többé a jelöltségre nem vállalkozik, így a szerb párt dr. Vuesetics Illés, helybeli ügyvédet akarja felléptetni. Dr. Vuesetics igen finom miveltsgű ember, de esküdtött magyarellenes panszláv, amelllett higgadt, nyugodt természetű s éppen ezen higgadt nyugodtságával több bajt okozhat, mint dr. Polih, Tomics és az összes véresszájú omladnisták együttvéve.

Dr. Pavlovics István, a „Nase Doba” szerkesztője, azért, hogy Moricz Pálra szavazott, a „Zasztava” és „Branik” által sok piszkolódásnak van kitéve.

Mindenesetre furesa, hogy oly véresszájú omladnista, mint még rövid idővel azelőtt dr. Pavlovics volt, most egyszerre más irányba veti a köpenyt. Quota után ugy hajhászokodik, mint az eladó lány Kelenge után. Lapja irányát már háromszor megváltoztatta, akinek quotáját élvezi, annak notáját fujja.

Ma este az ujvidéki dalárda, Fábry Péter szállójában rendes dalestélyt rendez. Műsorozata következő: 1. Magyar népdalok, férfikar Morvay Ákostól. 2. „Szerelmem” dongókar, baritonmagánnyal Knoll A.-tól, a baritonmagányt Steiger Frigyes tanár ur énekl. 3. Csata dal Huber Károlytól, férfikar. 4. „Hervadt koszoru” férfikar Herz W.-tól. 5. „Hajósdal” férfikar Eckert Károlytól. 6. „Esti ének” férfikar Keller E.-tól.

Igen nagy örömet szült városzerte azon hír, hogy Paresetich Félix Ömeltőssága Baja városát is mint főispán fogja kormányozni. Ömeltőssága itthelyt minden irányban, minden körben, osztatlan népszerűségnek és kiváló szeretetnek örvend. Ad multos annos! r. l.

Naptár. Március.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
29 Kedd	Cyryllus	Eustach	17 Elek
30 Szer.	Quirin	Guidó	18 Cyryll
31 Csüt.	Benjámin	Traugott	19 Krizant.
1 Pént.	7 fájld. sz.	Hugó	20 Sab. v.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Laatulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

